

ČESKÁ OBCHODNÍ INSPEKCE

ústřední inspektorát

Štěpánská 15, Praha 2

PSČ 120 00

Č.j.: ČOI 131585/16/O100

Dne: 23. 11. 2016

Sp. Zn.: ČOI 73537/16/4000

ROZHODNUTÍ

Ústřední inspektorát České obchodní inspekce rozhodl podle ust. § 89 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, o odvolání:

společnosti **OBRUČA TRANS s. r. o.**, se sídlem Černá cesta 1871, 738 01 Frýdek-Místek, IČ 02799146, podaném proti rozhodnutí ředitele inspektorátu České obchodní inspekce Moravskoslezského a Olomouckého ze dne 7. 9. 2016, č. j. ČOI 112835/16/4000, kterým jí byla uložena pokuta ve výši **60.000,- Kč** (slovy: šedesát tisíc korun českých) pro porušení ust. § 3 odst. 1 a naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pohonných hmotách“), a kterým jí bylo dále v souladu s ust. § 79 odst. 5 správního řádu uloženo uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši **1.000,- Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých) ve smyslu ust. § 6 vyhl. č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v platném znění, **takto:**

Podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, se odvolání zamítá a napadené rozhodnutí potvrzuje.

Lhůta k zaplacení uložené pokuty je 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Úhrada předmětné částky se provádí na účet České obchodní inspekce u ČNB Praha 1, č. ú. 3754-829011/0710, VS 1106464016, KS 1148 (převodním příkazem), 1149 (poštovní poukázkou).

Lhůta k zaplacení paušální částky nákladů řízení je 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Úhrada předmětné částky se provádí na účet České obchodní inspekce u ČNB Praha 1, č. ú. 19-829011/0710, VS 1106464016, KS 0378 (převodním příkazem), 0379 (poštovní poukázkou).

Odůvodnění

Napadené rozhodnutí spolu s podklady a podaným odvoláním bylo odvolacím orgánem přezkoumáno v plném rozsahu a nebyly shledány důvody pro jeho zrušení či změnu.

Rozhodnutím orgánu prvního stupně je jmenovaná společnost viněna z porušení ust. § 3 odst. 1 a naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách, kterého se dopustila tím, že dne 12. 6. 2016 v provozovně – čerpací stanici na adrese 739 53 Dolní Tošanovice 90, prodala motorové palivo, které nesplňuje požadavky na jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami, neboť prodala motorovou naftu (vzorek dle inspekční zprávy 1573/2016 SGS Czech Republic s. r. o. č. 91149, dle České obchodní inspekce 87/40/16/V), jejíž jakost nevyhovuje předepsaným požadavkům ČSN EN 590 (2014) ve znaku bod vzplanutí P. M. zjištěnou hodnotou 46,0 °C, když limitní hodnota představuje minimálně 53,0 °C.

Na základě těchto zjištění, blíže konkretizovaných v rozhodnutí orgánu prvního stupně a ve spise k této věci, byla jmenované společnosti uložena pokuta ve výši 60.000,- Kč a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1.000,- Kč.

Proti rozhodnutí orgánu prvního stupně podala jmenovaná společnost (dále též „odvolatel“) včasné odvolání, ve kterém uvádí, že odvolání odůvodňuje argumenty a důkazy uplatněnými již v dříve podaném odporu proti příkazu a doplňuje je následovně.

Odvolatel zakoupil předmětnou motorovou naftu od společnosti VM Group trade s. r. o., která ji koupila od společnosti ČEPRO a. s., jejímž jediným akcionářem je Česká republika – Ministerstvo financí ČR. Uvedené odvolatel dokládá příslušnými dokumenty. Pokud byly pohonné hmoty prodávány v nedostatečné kvalitě již společností ČEPRO a. s., těžko může tuto skutečnost někdo ovlivnit.

Odvolatel vždy při nákupu pohonných hmot požadoval sdělení, z jakého zdroje motorová nafta pochází, a prokázání tvrzení dodavatele. Takto bylo průběžně činěno, a to i v případě dodávky motorové nafty, která byla vyhodnocena jako nejakostní. Dodavatel odvolatele se zavázal k tomu, že bude dodávat motorovou naftu splňující veškeré jakostní požadavky, odvolatel tedy důvodně očekával, že kupované pohonné hmoty tyto požadavky splňují. Odvolatel není schopen ovlivnit, zda předešlá dodávka v cisterně nebyla benzín a zda v komoře nezůstaly zbytky, které se následně smíchaly s jeho produktem. Je logické, že v takovém případě dojde k rozdílu v bodu vzplanutí. Dodavatel nemá povinnost předkládat dodací listy z předešlých dodávek, tudíž je možnost kontroly ze strany odvolatele značně omezená. Tato kontrola přísluší pouze kontrolním orgánům.

Pokud správní orgán poukazuje na nutnost zavést a dodržovat systém kontroly jakosti, odvolatel považuje výše uvedené za základní prvky tohoto systému, a ty byly odvolatelem dodržovány. U stáčení pohonných hmot je přítomen zaměstnanec odvolatele, samotné stáčení však provádí dodavatel, odvolatel nemá přímou možnost toto ovlivnit. Odvolatel má tedy za to, že za správní delikt neodpovídá s odkazem na ust. § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách.

Orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvádí, že nebylo úmyslem zákonodárce umožnit beztrestný prodej nekvalitních pohonných hmot, podle odvolatele však není podstatné, co zákonodárce zamýšlel, ale co skutečně právně zakotvil a vyjádřil normativním textem.

Odvolateli nelze ubírat právo liberace a liberaci nelze spojovat s úvahami o beztrestnosti určitého jednání. Pokud má správní orgán za to, že odvolatel nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil, měl by sám nastítnit, jaké úsilí by měl odvolatel vynaložit, aby byl liberační důvod aplikován. Aplikace liberačního důvodu je přitom institutem, ke kterému správní orgán přihlíží z úřední povinnosti.

Orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvádí, že potenciální nebezpečí poškození motoru je možné předpokládat při bodu vzplanutí nižším než 30 °C, k této hodnotě se zjištěný bod vzplanutí nepřiblížil.

V napadeném rozhodnutí není uvedena metoda, která byla použita při stanovování bodu vzplanutí. Odvolatel v tomto považuje napadené rozhodnutí za neurčité a údaj o hodnotě bodu vzplanutí za tvrzený, ale neprokázaný a neodůvodněný, napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Odvolateli šlo o to, aby správní orgán alespoň zkráceně popsal či specifikoval fyzikální, chemickou či jinou odbornou a vědeckou metodu, kterou byla hodnota bodu vzplanutí motorové nafty v daném případě určena. Správnímu orgánu musí být známo, že se metody pro určení konkrétního parametru ukáží jako nespolehlivé (např. určování množství alkoholu v lidském těle). Z uvedeného důvodu chtěl odvolatel znát metodu použitou ke stanovení bodu vzplanutí, aby se pokusil zjistit její věrohodnost a spolehlivost. Pouhý odkaz na inspekční zprávu a odkaz na společnost, která posouzení prováděla, považuje odvolatel za nedostatečný.

Orgán prvního stupně konstatuje, že jím tvrzená hodnota bodu vzplanutí nemá bezprostřední a zvláště významný vliv na chod vozidla a stav motoru, majetek spotřebitelů tedy nebyl ohrožen.

Podle ust. § 3 písm. a) zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, v platném znění (dále jen „zákon o ČOI“), zjišťuje správní orgán u kontrolovaných osob nejen nedostatky při prodeji a dodávání výrobků na vnitřní trh, ale i jejich příčiny. Podle ust. § 3 písm. d) zákona o ČOI tyto příčiny dokonce odhaluje. Odvolatel chápe princip objektivní odpovědnosti, avšak poukazuje i na danou zákonnou povinnost, která by se měla odrazit i v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Bez stanovení příčin jakosti prodávané motorové nafty, není možné případ správně posoudit ani rozhodnout, tudíž nelze uložit odpovídající a individualizovanou pokutu. I v tomto odvolatel spatřuje neurčitost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Pouze na jednom místě odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno, že hodnota bodu vzplanutí u motorové nafty může být indikátorem smísení benzínu a motorové nafty, podle odvolatele se však jedná o naprosto nedostatečně učenou a zjištěnou příčinu. Není-li příčina zjištěna, není možné vůbec tvrdit, že se jedná o lokální problém a porušení právních povinností jednoho prodejce motorové nafty, který provozoval jednu čerpací stanici. Při takovém postupu správní orgán nemůže plnit další povinnosti uložené mu zákonem, podle ust. § 3 písm. d) zákona o ČOI je Česká obchodní inspekce povinna poznatky z výkonu kontrol zobecňovat a vzniku nedostatků předcházet. Pokud by tedy teoreticky problém s kvalitou pohonné hmoty existoval již u společnosti ČEPRO a. s., bylo by vhodné, aby celá záležitost neskončila pouze uložením sankce odvolateli jako koncovému prvku obchodní sítě.

Odvolatel se nedopustil nekalých obchodních praktik. Prodaná pohonná hmota se užívá pouze jako pohonná směs motoru, pokud zde není riziko poškození majetku zákazníků, není zde ani jiné riziko, zákazník nemůže být fakticky poškozen. Ochrana zájmů zákazníka je přitom hlavním smyslem ustavení a činnosti správního orgánu, odvolatel má za to, že zákazník nepoškodil ani poškodit nemohl. Odvolatel tímto prokazuje, že se z jeho strany nejednalo o

kalkul a vědomou snahu ovlivňovat kvalitativní parametry pohonných hmot, které by využil ke zvýšení svého zisku, i proto se odvolateli jeví uložená pokuta jako nepřiměřeně vysoká.

Závěrem odvolatel navrhuje, aby odvolací orgán napadené rozhodnutí zrušil nebo aby ho změnil tak, že uloženou sankci sníží.

Po přezkoumání všech předložených písemných materiálů dospěl odvolací orgán k závěru, že správní orgán prvního stupně učinil ve věci potřebná skutková zjištění ve smyslu ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a nepochybil ani při právním hodnocení předmětné věci závěrem, že se jmenovaná společnost dopustila správního deliktu uvedeného ve výroku napadeného rozhodnutí, a tento delikt jí byl bezpečně prokázán. Neshledal též v předchozím řízení žádnou procesní vadu s dopadem na zákonnost a správnost vydaného rozhodnutí.

Odvolací orgán odkazuje na znění ust. § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, podle kterého je možné pohonné hmoty vydávat či prodávat, jen pokud splňují požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštěními právními předpisy a českými technickými normami. Odvolatel prokazatelně dne 12. 6. 2016 prodal motorovou naftu, která nespĺňovala jakostní požadavek v parametru bod vzplanutí (zjištěno bylo 46,0 °C, stanovené minimum je 53,0 °C). Odvolatel tedy jednoznačně nespĺnil svou povinnost danou mu ust. § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách. Ke vzniku dané odchylky může vzniknout různě - při výrobě, převozu, stáčení či skladování pohonné hmoty, nejčastěji jde o provozní nekázeň (např. kontaminaci benzínem při stáčení motorové nafty).

Jak již uvedl orgán prvního stupně, odpovědnost za daný správní delikt je odpovědností objektivní, kdy nezáleží na míře zavinění, ke spáchání správního deliktu může dojít i zcela nezaviněně. Správní orgán není povinen zkoumat, jak došlo ke vzniku odchylky, tato otázka není pro konstatování odpovědnosti za správní delikt rozhodná, postačuje pouhé zjištění porušení předmětné právní povinnosti. Nejvyšší správní soud k této otázce v rozsudku ze dne 9. 2. 2011, č. j. 1 As 112/2010-52, uvedl: „*Obdobně, jak je tomu u většiny správních deliktů (s výjimkou především přestupků), i v případě správní sankce podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pohonných hmotách se jedná o objektivní odpovědnost (odpovědnost za protiprávní jednání bez podmínky zavinění). Je tomu tak z praktických důvodů. Zjišťování a dokazování zavinění v situacích, kdy porušení povinností je často výsledkem činnosti řady jednotlivců, tak jak to ostatně zmiňuje i sama stěžovatelka, by totiž bylo velmi obtížné a zdoluhavé. Ve snaze zjednodušit postavení příslušných správních orgánů při ukládání sankcí podnikatelským subjektům je proto právní úprava správních deliktů podle zákona o pohonných hmotách založena na objektivní odpovědnosti (nebo také „odpovědnosti za výsledek“) na rozdíl např. od odpovědnosti podle trestního zákona.“ Je tedy zřejmé, že se správní orgán pro vyvození odpovědnosti za správní delikt podle ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách nemusí zabývat zjišťováním a dokazováním míry zavinění.*

Pokud jde o oprávnění České obchodní inspekce vycházející ze zákona o České obchodní inspekci, odvolací orgán poukazuje na skutečnost, že zjišťování a odhalování příčin nedostatků stejně jako zobecňování poznatků z kontrol a předcházení vzniku nedostatků jsou oprávněními správního orgánu a nemají vliv na odpovědnost konkrétních subjektů za správní delikty. Pokud by pochybení byla zjištěna i u jiných subjektů z distribučního řetězce pospaného a doloženého odvolatelem, byla by přijata odpovídající opatření, stejně jako je tomu v případě odvolatele.

Co se týče naplnění liberačního důvodu podle ust. § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, odvolací orgán má za to, že odvolatel neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které je možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Odvolatel se pouze spoléhal na své dodavatele, kvalitu jím prodávaných pohonných hmot sám neověřoval. Odvolací orgán poukazuje na to, že jednání v dobré víře nezabývá odvolatele odpovědnosti za správní delikt. K otázce dobré víry se vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, a to např. v rozsudku ze dne 12. 12. 2003, sp. zn. 5 A 110/2001-34, ve kterém uvedl, že: „*Skutečnost, že subjekt, který se dopustil protiprávního jednání, jednal v dobré víře, nemůže být důvodem zproštění z této sankční odpovědnosti.*“ Spoléhání se na dodavatele není možné považovat za prokázání veškerého úsilí, které je možné požadovat, aby zabránil porušení právní povinnosti (k tomu je třeba, aby odvolatel např. sám ověřoval jakost jím prodávaných pohonných hmot). Jak již bylo uvedeno, ke vzniku odchylky od jakostních požadavků může dojít různě – při výrobě, převozu, stáčení či skladování pohonné hmoty. Odvolatel si sám vybírá své dodavatele a spoluurčuje podmínky spolupráce. Pokud by bylo prokázáno, že k odchylce došlo pochybením dodavatele, mohl by se případně dle smluvních podmínek odvolatel domáhat soukromoprávní cestou náhrady škody.

Správní orgán odvolateli neupírá právo liberace, pouhé spoléhání se na dodavatele či poukázání na to, že ke vzniku odchylky došlo jejich jednáním, však neznamená beztrestnost, naplnění liberačního důvodu je třeba prokázat a v případě odvolatele se tak nestalo. Správní orgán se otázkou liberace řádně zabýval. Odvolací orgán k dané otázce poukazuje též na judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 1. 9. 2016, č. j. 10 As 167/2015-35, jmenovaný soud uvedl, že: „*K podmínkám liberace podle § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách se Nejvyšší správní soud již v minulosti vyjádřil, a to v rozsudku ze dne 19. 9. 2014, čj. 4 As 123/2014 – 33, publ. pod č. 3139/2015 Sb. NSS, ve kterém uvedl, že (i) důkazní břemeno ohledně liberačních důvodů spočívá na obviněném, nikoliv na správním orgánu; (ii) pro naplnění liberačního důvodu přitom nepostačuje pouhé spolehnutí se na kontrolu prováděnou dodavatelem; (iii) na uvedeném nic nemění skutečnost, že žádný právní předpis nestanoví prodejcem pohonných hmot provádět kontroly; (iv) roli nehrají ani případné náklady vyžadované pro provádění kontrol za účelem vynaložení „veškerého úsilí“ požadovaného zákonem; přičemž (v) provozovatelé čerpacích stanic mají možnost volby, jaká opatření mají provést k zamezení prodeje závadných pohonných hmot.*“ Jak tedy konstatoval i Nejvyšší správní soud, je na odvolateli jako provozovateli čerpací stanice a prodávajícím pohonných hmot, jaká opatření přijme, aby zabránil prodeji nekvalitních pohonných hmot, v tomto směru tedy správní orgán nemůže odvolateli poskytnout žádný návod. Vždy záleží na konkrétních okolnostech případu, zda budou účastníkem řízení tvrzená a prokazovaná opatření posouzena jako veškeré úsilí, které je možné požadovat, aby zabránil porušení právní povinnosti. Prokázat naplnění liberačního důvodu musí účastník řízení.

Pokud jde o metodu zjišťování hodnoty bodu vzplanutí motorové nafty, ta je uvedena v inspekční zprávě č. 1573/2016 a ve zkušebním protokolu č. 91149 ze dne 14. 6. 2016, vypracovaných akreditovanou laboratoří SGS Czech Republic s. r. o. S těmito dokumenty, které byly podkladem pro vydání rozhodnutí, byl odvolatel řádně seznámen (byly přílohou protokolu o kontrole doručeného odvolateli dne 29. 6. 2016). Bod vzplanutí byl zjišťován dle technické normy ČSN EN ISO 2719 Stanovení bodu vzplanutí v uzavřeném kelímku podle Penskyho-Martense, zkouška byla provedena na ručním přístroji. Jmenovaná laboratoř je akreditována pro danou zkoušku. Uvedené jednoznačně vyplývá ze zkušebního protokolu, na který poukázal orgán prvního stupně. Odvolatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, kterými by zpochybnil průběh provedené zkoušky a její výsledky, pouze obecně uvádí, že se určité metody po čase ukáží být nespolehlivými. Odvolací orgán k tomuto uvádí, že případná změna normy, podle které se provádí zkoušky jakosti, nevede ke zneplatnění výsledků zkoušek

provedených před touto změnou. Odvolací orgán taktéž poukazuje na to, že jsou zohledňovány nejistoty měření dle technické normy ČSN EN ISO 4259, vychází se tak z minima hodnoty bodu vzplanutí 53,0 °C, ačkoli vyhláškou Ministerstva průmyslu a obchodu č. 133/2010 Sb., o požadavcích na pohonné hmoty, o způsobu sledování a monitorování složení a jakosti pohonných hmot a o jejich evidenci, v rozhodném znění, a normou ČSN EN 590 (2014) je stanovena minimální hodnota bodu vzplanutí na 55,0 °C. Napadené rozhodnutí je řádně odůvodněné a zcela přezkoumatelné.

K následku správního deliktu odvolací orgán uvádí, že se jedná o správní delikt ohrožovací, postačuje tedy pouhé ohrožení právem chráněného zájmu, k jeho poškození nemusí dojít. Odvolací orgán má však za to, že zákazník je poškozen jen tím, že je mu prodána pohonná hmota, která nesplňuje všechny požadavky stanovené na její jakost. Zákazník totiž očekává, že zakoupí pohonnou hmotu odpovídající všem parametrům její kvality. Čím vyšší je odchylka od stanoveného minima bodu vzplanutí, tím je zde větší riziko poškození motoru vozidla a narušení požární bezpečnosti. U odvolatele byla zjištěna odchylka poměrně malá, nemající bezprostřední vliv na chod vozidla a stav motoru, což bylo vyhodnoceno jako polehčující okolnost.

Ke stanovení příčin nejakosti se odvolací orgán vyjadřoval již výše. Správní orgán vycházel z toho, že správní delikt byl spáchán z nedbalosti, jedná se o typickou míru zavinění pro daný správní delikt, proto k ní není přihlíženo ani ve prospěch ani v neprospěch pachatele. Úmysl, který by byl významnou přitěžující okolností, nebyl v daném případě prokázán. Mírně ve prospěch odvolatele bylo přihlédnuto k tomu, že posuzovaná motorová nafta nevyhověla pouze v jednom parametru jakosti.

Ve prospěch odvolatele bylo přihlédnuto taktéž k tomu, že se v minulosti daného správního deliktu nedopustil a také k tomu, že provozoval pouze jednu čerpací stanici, a tak má omezenější možnosti zjišťování jakosti než provozovatelé sítě čerpacích stanic.

Výše uložené pokuty tedy byla řádně odůvodněna, správní orgán se zabýval všemi kritérii pro určení výše sankce danými ust. § 10 odst. 2 zákona o pohonných hmotách, tedy závažností správního deliktu, zejména způsobem jeho spáchání a jeho následky.

Odvolací orgán zdůrazňuje, že odvolatel nebyl viněn z nekalých obchodních praktik. Jak již bylo uvedeno, zákazník byl poškozen již tím, že mu byla prodána pohonná hmota neodpovídající všem jakostním požadavkům. Nadto daný správní delikt je deliktem ohrožovacím, k ohrožení právem chráněného zájmu v daném případě jistě došlo. Riziko poškození vozidla bylo nízké, k čemuž bylo přihlédnuto ve prospěch odvolatele. Správní orgán netvrdí, že by šlo o kalkul a vědomou snahu odvolatele o zvýšení zisku, bylo vycházeno z toho, že správní delikt byl spáchán z nedbalosti.

Pokutu ve výši 60.000,- Kč považuje odvolací orgán za přiměřenou, odpovídající okolnostem případu a za dostatečně splňující represivní i preventivní účinky. Pokuta též odpovídá pokutám ukládaným v obdobných případech, např. pravomocným rozhodnutím ze dne 2. 6. 2014, č. j. ČOI 113693/13/O100/4000/12/14/Hy/Št, byla uložena pokuta ve výši 80.000,- Kč (u motorové nafty zjištěn bod vzplanutí 44,5 °C; šlo o právnickou osobu, která se daného porušení dopustila poprvé); či pravomocným rozhodnutím ze dne 4. 6. 2015, č. j. 10/0383/15/11, byla uložena pokuta ve výši 45.000,- Kč (u motorové nafty zjištěn bod vzplanutí 48,5 °C; šlo o právnickou osobu, která se daného porušení dopustila poprvé).

Z výše uvedených důvodů rozhodl odvolací orgán tak, jak je shora uvedeno.

Nebudou-li uložena pokuta nebo náhrada nákladů řízení zaplacená ve lhůtách shora uvedených, budou vymáhána příslušným celním úřadem.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat (viz ust. § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

Ing. Mojmír Bezecný
ústřední ředitel
České obchodní inspekce